

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE FILOLOGIE**

TEZĂ DE DOCTORAT

REZUMAT

Conducător științific:

Prof.univ.dr. MIRCEA POPA

Doctorand:

Marin (Oltean) Sabina Larisa

ALBA IULIA

2021

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE FILOLOGIE**

**REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT
ION BREAZU – STUDIU MONOGRAFIC**

Conducător științific:

Prof.univ.dr. MIRCEA POPA

Doctorand:

Marin (Oltean) Sabina Larisa

ALBA IULIA

2021

CUPRINS:

INTRODUCERE	5
I. TENTAȚIA CRITICII	15
I.1. Ion Breazu – comparatistul	15
I.1.1. Realități româno-franceze, influența lui Jules Michelet	15
I.1.1.1. Jules Michelet, prieten al poporului român	19
I.1.1.2. Jules Michelet și Nicolae Bălcescu	27
I.1.1.3. Jules Michelet și Bogdan Petriceicu Hasdeu	29
I.1.1.4. Jules Michelet și Ion Heliade-Rădulescu	31
I.2. Cronicarul cultural.....	33
I.3. Ion Breazu și activitatea în cadrul <i>Astrei</i>	61
I.4. Ion Breazu istoriograf literar și teatral	89
I.4.1. Istoriograf al teatrului românesc	89
I.4.1.1. Matei Millo în Transilvania și Banat	106
I.4.1.2. I. L. Caragiale și Transilvania	111
I.4.1.3. Gheorghe Barițiu și mișcarea românească teatrală din Transilvania	114
I.4.1.4. Studiile de apărare a teatrului blagian	117
I.4.2. Istoriograf al presei românești.....	120
I.4.3. Interesul pentru limba română	127
I.5. Ion Breazu – analist al scrisului românesc	134
I.6. Ion Breazu editorul	161
I.6.1. Mama, copilul și căminul familiar în poezia românească	161
I.6.2. Povestitori ardeleni și bănățeni	165
I.6.3. Antologii lirice	167
I.6.4. Editarea operei lui Ioan Slavici.....	169
I.7. Ion Breazu și folclorul	173
I.8. Ion Breazu și Muzeul Limbii Române	182
I.9. <i>De Amicitia</i>	186
II. ION BREAZU – UNIVERSITARUL	205
II.1. Activitatea la Universitate	205
II.2. Vocația pedagogică. Cursurile profesorului Ion Breazu	213
II.2.1. Geniul eminescian	218

II.2.2. <i>Râsul</i> lui Caragiale	230
II.3. Ion Breazu și Universitatea clujeană	238
III. ION BREAZU ÎN OGLINZILE CRITICII	249
IV. PORTRET ÎN TIMP	264
CONCLUZII	271
BIBLIOGRAFIE	276
ANEXE	303
ANEXA 1.	303
ANEXA 2.	307

Cuvinte-cheie: *Astra*, arhivă, cercetare, cronicar, cultură, folclor, generație, interbelic, istorie, presă, teatru, Transilvania, universitate.

Drumul spre cultură al fiilor de țărani din Transilvania s-a dovedit zeci de decenii anevoios, dar cu atât mai luminoasă a fost izbânda dobândită prin actul Unirii de la 1 Decembrie 1918. Semnificația Ardealului în cultura și istoria literară românească a incitat și a generat apariția unor scrieri ce au reflectat, în primul rând, contribuția celor care au participat la crearea „fenomenului ardelean”, la dezvoltarea culturii românești în ansamblul ei. Printre figurile de seamă care au ilustrat cu strălucire spațiul transilvănean în perioada interbelică și postbelică s-a numărat și Ion Breazu.

Demersul nostru exegetic, *Ion Breazu – studiu monografic*, pe care ne-am străduit să îl realizăm în cadrul Școlii Doctorale de la Universitatea din Alba Iulia, vine să confirme câteva deschideri culturale generate de actul Marii Uniri. Aceasta pentru că Ion Breazu, născut în familia unor simpli țărani din satul Mihalț de lângă Alba Iulia, prin muncă și străduință personală, a ajuns în rândul celor mai de seamă personalități ale Clujului universitar interbelic. Prin urmare, ne-a revenit obligația de a urmări treptele devenirii acestui valoros intelectual, stabilindu-i locul meritat în istoria literaturii noastre, prin abordarea atentă a întregii sale activități.

Ideea de bază de la care a pornit teza noastră de doctorat a fost aceea de a surprinde metodic, în fiecare capitol în parte, evoluția unei personalități armonioase, cu scopul revelării unui traseu intelectual sinuos, manifestat pe arii culturale multiple, pe care le-a ilustrat prin muncă tenace și realizări de prim rang, așa cum s-a observat în bibliografia de specialitate: „Ion Breazu își depășește adeseori creația prin acțiune. La modul discret, neostentativ, numele lui este amestecat în toate acțiunile mai importante de revigorare a literaturii interbelice transilvănene”¹.

În ciuda acestor aprecieri, încercările de recuperare a tuturor laturilor și domeniilor pe terenul cărora s-a cheltuit efortul creator al profesorului blăjean au întârziat să apară, cu o singură excepție notabilă: ediția antologică pe care clujeanul Mircea Curticeanu a realizat-o în anii ‘80. Din această perspectivă, ea a reușit să acrediteze imaginea unui om de cultură autentic, intelectual rafinat, și a unui dascăl preocupat de pregătirea unor generații devotate culturii naționale. Cu această ocazie s-au putut constata modernitatea și actualitatea metodelor folosite, datorate, în primul rând, formației sale intelectuale, dobândite în atmosfera de emulație a Școlii Române din Franța. Acolo a ajuns în contact cu preocupările la modă din acel moment, marcate de școala comparatistă reprezentată de Paul Hazard, Fr. Baldensperger și Van Tieghem, ale căror înrâuriri

¹ Mircea Popa, *Uleiul din candelă*, Blaj, Editura Astra, 2009, p. 184.

pot fi depistate în lucrările elaborate de el în acea perioadă, cu accentul pus pe promovarea principiilor teoriei literaturii și a literaturii comparate. În cadrul acestora se numărau și acelea legate de stabilirea trăsăturilor specifice ale unui popor, în plan cultural și literar, precum și depistarea unor influențe și izvoare prioritare, ca factor emițător, și a rezultatelor lor în plan național, ca factor receptor, urmărind în ultimă instanță identificarea unor similitudini, conexiuni, interferențe, manifestate în realitatea profundă a istoriei civilizației. Criticul literar clujean a ajuns în contact și cu sistemul istorist al lui Lanson, care includea în plus factori precum emoția, efectul produs de operă și, mai ales, analiza structurilor literare pe baze estetice, sau cu cel al lui H. Taine despre rasă și mediu.

Despre această creație și despre viața făuritorului ei, ne-am propus să realizăm *o primă cercetare monografică*, punând în lumină tot ceea ce s-a scris până în momentul de față despre profesorul Ion Breazu, la care am adăugat propriile noastre cercetări. E vorba despre descoperirea unor surse arhivistice noi (fondul de la Muzeul Transilvaniei), dar și despre cercetarea sistematică a tuturor periodicelor la care a colaborat, operație finalizată prin a oferi viitorilor cercetători o bibliografie – sperăm – exhaustivă a scrisului lui Ion Breazu. Avem, astfel, speranța ca studiul monografic realizat de noi să ofere o nouă perspectivă asupra scrisului și rolului cultural al lui Ion Breazu, dar și asupra imaginii integrale a Transilvaniei literare pe care el a configurat-o prin studiile sale în domeniu, studii care au marcat o schimbare radicală de paradigmă, aplicând, într-un prim exercițiu critic, cercetarea de tip regional a literaturii, respectiv a unei geografii literare, pe care criticul timișorean Cornel Ungureanu a preluat-o și a dus-o la desăvârșire. Faptul că profesorul clujean și-a găsit continuatori în contemporaneitate e semn că demersul său a avut și o dimensiune previzională, fecundă.

Strategia noastră de cercetare s-a bazat pe un dublu demers: cel al incursiunii de tip biografic, urmărind corelarea actului critic cu mișcarea de idei a vremii și reîntoarcerea dinspre operă către biografie, spre a se vedea cum opera a influențat la rândul ei lărgirea perspectivelor și a deschiderilor critice operate. În consecință, e vorba de convergența criteriilor și de o încercare de aplicare hermeneutică a dublului circuit: de la biografie la operă și de la operă la biografie. Metoda monografică ne-a favorizat, în acest sens, prin dorința de a nu lăsa nimic pe dinafară și a încerca să oferim un parcurs documentar cât mai complet.

Ca mod de abordare în această activitate științifică, clădită pe investigație, am ales analiza punctuală, comentariul pe text, comparația, care se completează cu elementele tradiționale ce se leagă de metoda istoriei literare: documentul pus în pagină, biografia, dimensiunea estetică.

Din punct de vedere **structural**, exegeza noastră este organizată în **patru capitole**, în care am urmărit etapele importante ale carierei didactice și profesionale a lui Ion Breazu, insistând pe

ideea că, pentru a-i înțelege viziunea și modalitatea de abordare, personalitatea acestuia trebuie încadrată în contextul transilvănean, trebuie raportată la spiritul acestui spațiu geografic definit prin celebra formulare blagiană: „A fi ardelean înseamnă a duce un gând până la capăt”, formulă adusă pentru prima oară în câmpul cultural în ediția *Ceasornicul de nisip*, realizată de profesorul Mircea Popa².

O preocupare importantă a lui Ion Breazu, și anume interpretarea literaturii, este urmărită în primul capitol al lucrării noastre, *Tentația criticii*, care este și cel mai întins ca mărime. Lucrările sale numeroase și diverse din zona activităților literare ne-au determinat să alcătuim nouă subcapitole în care am prezentat primele cercetări ale profesorului clujean efectuate pe tărâmul literaturii comparate, am analizat cronicile publicate în ziarele timpului, precum și portretele realizate scriitorilor ardeleni, interes apărut în principal din dorința de a construi o panoramă a scrisului transilvănean, care să cuprindă, pe lângă literatura propriu-zisă, mișcarea ideilor culturale alături de aspirația de revigorare a presei, a dramaturgiei și de valorizare a folclorului. La fel de importante s-au dovedit a fi edițiile și antologiile pe care le-a îngrijit sau efortul depus în munca de culturalizare a poporului în cadrul *Astrei*, precum și activitatea din cadrul Muzeului Limbii Române.

Metoda cercetării regionale adoptată de Ion Breazu se bazează pe determinismul istoric, pe cel social și pe geografia culturală, într-o accepțiune desprinsă din studiile dezvoltate de Hyppolyte Taine. Această metodă legitimează studiul istoric și critic al literaturii române din Ardeal, urmărită în devenirea unor dominante generate de condiția de provincie aflată sub stăpânirea Imperiului austro-ungar și într-o permanentă luptă pentru drepturile românilor, până la Unirea din 1918. În aceste condiții, studiile istoriografice erau mai greu de realizat și, de aceea, considerăm că demersurile lui Ion Breazu în acest domeniu au fost cu atât mai importante. Studiile sale reușite au dovedit o bună cunoaștere a faptelor, iar modul în care a fost aplicată metoda, în dublu sens, adică urmărindu-se și mișcarea literară din celelalte regiuni românești, nu doar din Ardeal, poate fi considerat „o emanație a spiritului local în conștiința estetică generală.”³

În subcapitolul *Comparatistul* am fructificat primele cercetări efectuate pe tărâmul literaturii comparate. Ion Breazu și-a dobândit vocația de comparatist în perioada studiilor efectuate în Franța, depunând ulterior o activitate de pionierat pe tărâmul literaturii comparate, iar studiul *Michelet și românii* a fost realizat în urma unor ample cercetări efectuate în arhivele franceze, fiind închinat pașoptiștilor și liderului lor spiritual, Michelet, prin prisma legăturilor româno-

² Vezi Mircea Popa, în vol. Lucian Blaga, *Ceasornicul de nisip*, ediție îngrijită, prefață și bibliografie de Mircea Popa, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1973.

³ V. Fanache, *Întâlniri... (critică și istorie literară)*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1976, p. 224.

franceze stabilite de Nicolae Bălcescu, I.H. Rădulescu sau B. Petriceicu-Hasdeu. Tot aici se înscrie și lucrarea științifică *Edgar Quinet et les Roumains*, publicată în 1927 la Paris.

Pasiunea de a cerceta comparativ literatura l-a stăpânit pe universitarul clujean toată viața, întrucât ulterior s-a dovedit preocupat de urmărirea circulației sau receptării operelor scriitorilor de peste munți în spațiul cultural ardelenesc sau căutarea legăturilor literare care se formau între provincii. Pentru investigațiile sale a îmbinat cu succes câteva metode derivate din conceptul de geografie literară: „de la cercetarea comparativă, la studiul sociologic și de istorie culturală, de la sondarea straturilor folclorice ale acestei literaturi, până la descifrarea mișcărilor ideologice determinative pentru anumite epoci și perioade istorice”⁴.

În subcapitolul intitulat *Cronicarul cultural* au fost analizate articolele publicate de Ion Breazu în coloanele ziarelor și revistelor, descoperind în ele crezul estetic, precum și responsabilitatea și angajarea socială a universitarului clujean, care a aderat cu toată ființa la principiile enunțate, în aceeași epocă, de G. Călinescu, respectiv ideea că presa este extrem de importantă în viața oamenilor, întrucât cuvântul tipărit îndrumă și formează conștiințele. Paginile semnate în întreaga sa carieră publicistică au acoperit o tematică largă, oferind răspunsuri la întrebările și problemele vremurilor în care a trăit. Varietatea și complexitatea subiectelor, precum și seriozitatea cu care le-a tratat alcătuiesc o frescă a preocupărilor ziaristice bazate pe corectitudine și implicare. Începând cu 1925, Ion Breazu a publicat în revista „Societatea de mâine” și a continuat să scrie, aproape fără întrerupere, pe tot parcursul vieții, semnând, fie cu numele întreg, fie cu pseudonimele B., B&B, Titus Bunea sau Cronicar, studii, cronici ori articole cuprinzând informații substanțiale despre conferințele ce aveau drept subiect realitățile românești și internaționale, despre spectacolele montate pe scenele teatrului sau ale operei, publicând cronici teatrale, semnalând apariția unor publicații precum „Răsăritul”, „Arhiva românească”, „Cuvânt liber”, „Năzuința”, „Școala noastră”, „Suflet românesc”, „Ritmul Vremii”, „Flamura” etc., sau manifestând un permanent interes pentru starea învățământului.

Universitarul clujean a publicat articole și în alte reviste, dintre care se cuvine să amintim „Boabe de Grâu”, „Revue de Transylvanie”, „Darul vremii”, „Cosânzeana”, „Anuarul Institutului Național de Istorie” din Cluj, ori „Dacoromania” (1920-1948) – buletinul Muzeului Limbii Române care între 1920-1940 a apărut la Cluj și a acordat un spațiu important cercetărilor de istorie literară, contribuind astfel la dezvoltarea interesului pentru studiul și cultura literaturii române. Aici și-a publicat Ion Breazu, în 1934, articolul *Literatura „Tribunei” (1884-1895)* în

⁴ Mircea Popa, *Un fiu al Mihalțului: Ion Breazu*, în „Astra blăjeană”, anul X, nr. 3 (36), septembrie 2005, p. 16.

care a punctat momentele de afirmare viguroasă a literaturii ardelenesti, concentrate în jurul a două publicații de referință, „Luceafărul” și „Tribuna”.

În subcapitolul dedicat activității din cadrul *Astrei*, ca militant activ pentru culturalizarea poporului, am punctat atât contribuțiile editoriale ale lui Ion Breazu, cât și munca neobosită depusă în teritoriu, toate reflectate în numeroase articolele informative. Studiind paginile revistei „Transilvania” (1868-1946), organ al *Astrei* din 1936 până la încetarea apariției, în 1946, am constatat că numele profesorului a fost unul din cele mai des întâlnite.

Începând cu 1 noiembrie 1936, Ion Breazu a fost secretarul propagandist și conferențiar al Asociației. A urmat o muncă grea pe care a efectuat-o fără a se plânge: a vizitat despărțăminte, s-a întâlnit cu membrii și conducătorii acestora, a ținut conferințe, urmărind mereu să scoată în evidență importanța, sarcinile și misiunea *Astrei*. Fiecare întâlnire a fost consemnată în rapoarte detaliate, observațiile și constatările sale dovedind o evidentă continuitate.

Ideile care l-au călăuzit pe Ion Breazu în munca sa din cadrul *Astrei*, atât în activitatea zilnică, precum și în articolele din „Transilvania”, au fost emise clar în *Îndrumări culturale – Sub semnul unificării sufletești*, articol în care profesorul clujean afirma cu convingere că este nevoie de un program unitar, bine înțeles și care să poată fi aplicat în toate despărțămintele, la toate nivelurile, și credea cu tărie că trebuie susținute conferințe prin care să fie cunoscută bogăția culturală a Ardealului, precum și că prin intermediul broșurilor „Bibliotecii populare” s-ar putea răspândi cultura în rândul maselor. Pledoariile sale pentru valorile poporului român demonstrează sensibilitate și spirit umanist, alături de iubirea pentru limba română. Într-o perioadă tulbură pe plan european, numeroasele articole, rapoarte și relatări ale lui Ion Breazu au zugrăvit o adevărată frescă socială a vieții românești din Ardeal și, pe de altă parte, constituie o sursă documentară inegalabilă pentru istorici, etnografi, sociologi, psihologi, filosofi ai culturii, economiști, politologi, istorici literari, oameni de cultură.

În cel de-al patrulea subcapitol, *Ion Breazu – istoriograf*, am ilustrat preocupările istoricului literar demonstrate pentru începuturile și evoluția artei scenice în Transilvania, pentru apariția și dezvoltarea presei ardelenesti, alături de activitățile de susținere a limbii române în cadrul publicațiilor românești din Transilvania.

Dincolo de activitatea de cronicar al spectacolului teatral, Ion Breazu s-a arătat interesat de evoluția dramaturgiei românești, pe care a încercat să o stabilească în linii mari, plecând de la origini și punând în balanță creațiile autorilor ardeleni. În volumul *Literatura Transilvaniei. Studii, articole, conferințe* a insistat „asupra procesului de osmoză spirituală între Transilvania și celelalte provincii românești.”⁵, demonstrând astfel o deschidere extraordinară spre analiza

⁵ Ion Breazu, *Literatura Transilvaniei. Studii, articole, conferințe*, București, Editura Casa Școalelor, 1944, p. 3.

globală a creațiilor românești, spre urmărirea fenomenului cultural integrat în evoluția istorică, politică, economică, socială etc., chiar dacă nu a fost înțeles de contemporani, reproșându-i-se „orizontul lor limitativ, prevalent regional”⁶. Astfel, a scris studiile: *Teatrul românesc în Transilvania până la 1918, Gheorghe Bariț și mișcarea românească teatrală din Transilvania, Matei Millo în Transilvania și Banat, I.L. Caragiale și Transilvania, Vasile Alecsandri și Andrei Bârseanu*, completate prin câteva studii de „apărare” a teatrului blagian („*Meșterul Manole*” dramă în 5 acte de Lucian Blaga, *Cruciada copiilor. Dramă în trei acte de Lucian Blaga* etc.).

Ion Breazu a observat în cazul dramaturgiei lipsa unei istorii a teatrului românesc din Ardeal, iar evocarea precursorilor a devenit imperios necesară. Istoria teatrului ardelenesc era cu atât mai importantă, cu cât primele afirmări teatrale apăreau în strânsă legătură cu întâile manifestări politice și culturale în sens național. Prin urmare, Ion Breazu a urmărit evoluția trupelor ardelenesti, apoi turneele actorilor din România în Transilvania, pentru ca, apoi, să se ocupe de urmările firești ale acestor spectacole, respectiv apariția numeroaselor trupe de diletanți în Ardeal. Important rămâne faptul că ecoul turneelor trupelor românești de dincolo de Carpați a fost imens și de lungă durată și nu a rămas fără efecte benefice pe tărâm cultural. Astfel, a urmărit influența covârșitoare a turneelor efectuate de companiile teatrale Fany Tardini (1864, 1865), Mihail Pascaly (1868, 1871) și de Matei Millo (1870). Eseurile dedicate teatrului blagian sunt deosebite prin sincronismul lor, Ion Breazu apărându-și prietenul neînțeles chiar de semenii săi, tradiționaliști prin educație.

Un alt studiu al lui Ion Breazu, având ca reper fundamental teatrul, a fost *I.L. Caragiale și Transilvania*. Observând relațiile personale dezvoltate de dramaturg cu ardelenii, alături de influența și impactul operei acestuia pe plan cultural, profesorul clujean a constatat că „începând de pe la 1906, ele s-au intensificat până la proporțiile unui adevărat cult pentru acela, pe care toată lumea îl numea acum familiar «Nenea Iancu»”⁷.

În ceea ce privește presa românească din Transilvania, universitarul clujean a cercetat cu acribie publicistica ardelenescă până la 1918, deoarece a considerat că după această dată a fost „eclipsată” de periodicele centrale ale Bucureștiului, pierzându-și, în mare parte, funcția deținută până atunci în viața transilvănenilor. În opinia cercetătorului, presa, școala și biserica au fost „așezămintele principale” care au stat la baza românismului ardelen, iar dintre ele presa a avut o mare contribuție în păstrarea identității românilor transilvăneni, jucând un rol deosebit în realizarea visului de-a se uni cu „Țara”.

⁶ V. Fanache, *Op. cit.*, p. 222.

⁷ Ion Breazu, *Op. cit.*, p. 320.

Dorința filologului clujean de a revaloriza și reaseza scriitorii transilvăneni în sfera literaturii române de dinainte și de după Unirea din 1918, deziderat bazat pe o impresionantă activitate de cercetare, a generat o serie de portrete pe care Ion Breazu a dorit să le adune într-o operă dedicată înaintașilor intrați într-o nemeritată uitare – acest aspect a fost surprins în cel de-al cincilea subcapitol al lucrării noastre, *Ion Breazu – analist al literaturii transilvane*.

Primii scriitori ardeleni au fost așezați sub semnul „panromânismului”, mișcare afirmată tot mai puternic începând cu secolul al XIX-lea. Ion Breazu a stabilit influențele universale printr-o serie întregă de studii exemplare de literatură comparată, de istorie și critică literară: *Temeiurile populare ale literaturii române în Transilvania*, *Povestitori ardeleni până la 1918*, *Pătrunderea ideilor junimiste în Transilvania*, *Ion Pop-Reteganul*, *Alexandru Odobescu și Transilvania*, *I.L. Caragiale și Transilvania*, *Duiliu Zamfirescu și Transilvania*, *Doctorul Pavel Vasici*, *Ioan Slavici*, *Slavici și Confucius*, *Turgheniev la românii din Ardeal*, *Schiller la românii din Transilvania*, *Coșbuc și Longfellow*, *Ecouri ovidiene în literatura română din Transilvania*, la care se adaugă cele consacrate operei lui Lucian Blaga sau scrierilor lui Ion Agârbiceanu, Liviu Rebreanu, Alexandru Ciura, Octavian Goga, Aron Cotruș etc. Prin aceste numeroase medalioane, Ion Breazu demonstrează extraordinara sa capacitate de investigație în care se combină interesul pentru cercetarea arhivelor, pentru studiul comparat și pentru istoria literaturii ardeleni. Fiecare creator beneficiază de o schiță biografică ce identifică originea, după care este încadrat comparativ în peisajul literar național, cu multă acuitate critică și distanțare obiectivă.

Ca *îngrijitor de ediții*, Breazu a fost remarcat prin reeditarea operei lui Slavici, în prefața căreia, pe lângă tratarea unor aspecte legate de geografia locală, cum ar fi lumea satului ardelean din care a plecat creatorul și pe care a ilustrat-o în opera sa, criticul stabilește pertinent etapele creației autorului șirian.

De asemenea, a editat o serie de antologii precum *Povestitori ardeleni și bănățeni până la Unire*, apărută în 1937, sau *Poezii patriotice*. O altă colecție de poeme dedicate familiei, intitulată sugestiv *Mama, copilul și căminul familiar în poezia românească. Vieța satului transilvănean*, apărută în 1942, este tot o antologie de proză asupra căreia a planat incertitudinea paternității. Dintr-o confuzie, autorul a fost considerat multă vreme a fi Gh. Dâncuș, acela în a cărui colecție a fost publicată culegerea, însă profesorul Mircea Curticeanu, cercetând arhiva „Ion Breazu”, deusă de familie la Muzeul Național de Istorie din Cluj-Napoca, a găsit dovezi că autorul ei este Ion Breazu. *Antologia română*, apărută în 1938 la Halle, în Germania, cu o copertă bilingvă, a fost îngrijită de profesorul clujean împreună cu Sextil Pușcariu. Am analizat cvasi exhaustiv aceste antologii-document, întrucât, din punct de vedere hermeneutic, furnizează elementele unui topos popular ce poate fi considerat o anticameră a creației culte.

Studiile despre folclorul românesc cercetate în subcapitolul *Ion Breazu și folclorul* au urmărit trei coordonate importante. Este vorba de cercetarea propriu-zisă a folclorului ardelenesc, de căutarea influențelor creației populare asupra literaturii ardelenesti culte, în contextul începuturilor emancipării social-naționale a Europei și de conturarea evoluției cercetărilor de folclor în timp, de la Școala Ardeleană până în contemporaneitate. Breazu a înțeles prin susținerea folclorului nu doar studierea acestuia în cercetări aprofundate și deschizătoare de drumuri, ci și sprijinirea directă, pe care a oferit-o în calitate de organizator al unor mari expoziții și spectacole, prin înființarea de școli sau prin realizarea de antologii. Cele mai importante lucrări ale sale care conțin date despre folclorul nostru sunt *Temeiurile populare ale literaturii române din Transilvania*, *Folclorul revistelor „Familia” și „Șezătoarea”*, *Versuri populare în manuscrisele ardeleni vechi*.

Contemporan cu Blaga fiind, și conștient de noutatea creației lirice și de contribuția importantă a poetului de la Lancrăm la ridicarea literaturii române, Breazu a publicat în „Cosânzeana” o serie de articole prin care a dorit să explice opera blagiană, neînțeleasă de mulți dintre contemporani. De aici s-a legat între cei doi o lungă și complexă prietenie, care a dăinuit în timp. Legătura epistolară s-a întins pe parcursul a 20 de ani, între 1926 și 1946, constituind o sursă importantă pentru marcarea momentelor esențiale din viața diplomatului Blaga, cu peregrinările sale la Varșovia, Berna, Viena și Lisabona, precum și prin surprinderea incertitudinilor prin care a trecut creatorul. Conținutul ideatic și sufletesc al epistolelor a fost detaliat în compartimentul *De amicitia*.

În cel de-al doilea capitol al studiului monografic, intitulat *Ion Breazu, universitarul*, ne-am propus să analizăm personalitatea profesorului, plecând de la anii de studenție petrecuți în universitatea clujeană, continuând cu funcțiile îndeplinite, de la gradul didactic de asistent până la acela de profesor, cu relațiile pe care le-a avut cu studenții și colegii.

În timpul studiilor efectuate în cadrul universității clujene nou-înființate, apoi în Paris, la Școala Română, ardeleanul Ion Breazu a dobândit o formație intelectuală solidă pe care a probat-o, la rândul său, ca dascăl în cadrul catedrei de Istoria literaturii române moderne. Ion Breazu a predat până în 1948 cursurile *Generația de la 1848*, *Generația „Tribunei”* și *Generația „Familiei”*, în care a împletit dragostea pentru literatură cu atracția pentru istoria presei românești. A ținut și un curs special *Ioan Slavici*, iar din 1949, după Reforma învățământului, a condus un curs general, *Istoria literaturii române începând cu Școala Ardeleană și sfârșind cu marii clasici*, alături de alte două cursuri speciale despre *George Coșbuc* și *I.L. Caragiale*. În cursul litografiat de *Istoria literaturii române moderne (Eminescu și Caragiale)*, profesorul Breazu le consacră celor doi clasici o analiză pertinentă, concepută cu seriozitate.

În ceea ce privește raporturile cu universitatea, ne-am axat pe descoperirea făcută de Mircea Curticeanu în arhiva familiei, respectiv lucrarea *Universitatea „Regele Ferdinand I” din Cluj*, al cărei autor a rămas multă vreme în umbră și în care Breazu realizează istoricul universității clujene.

În cel de-al treilea capitol al lucrării noastre, *Ion Breazu în oglinzile criticii*, am urmărit procesul de recunoaștere a activității lui Breazu în cadrul criticii literare românești. Despre profesorul și cercetătorul clujean au scris aleatoriu Mircea Curticeanu, Ion Vlad, Radu Brateș, Domițian Cesereanu etc., iar sistematic, de activitatea acestuia s-a ocupat profesorul Mircea Popa, în mai multe lucrări. Am constatat că, în general, toți aceia care au scris despre opera lui Ion Breazu au ținut să prezinte date biografice, amintind de faptul că s-a născut la Mihalț, că a studiat la Blaj sau că a fost elevul lui Gheorghe Biriș, ori să ofere date despre formația culturală, în care erau explicate opțiunile profesorului în studiile efectuate.

Criticul Mircea Popa⁸ a remarcat activitatea intensă a lui Ion Breazu rămasă în memoria urmașilor prin realizarea bibliografiei „Dacoromaniei”, prin articolele sale din „Gând românesc”, „Cosânzeana” sau „Transilvania” ori prin activitatea susținută în cadrul *Astrei*, legându-și discret numele de majoritatea acțiunilor de primenire a culturii ardelenesti în ansamblul ei. Totodată, profesorul Mircea Popa evidențiază o altă preocupare importantă a lui Ion Breazu, aceea de urmărire a circulației și a receptării creațiilor scriitorilor de peste munți în spațiul cultural ardelenesc ori a legăturilor literare formate între provincii, ca etape importante în realizarea acelei panorame literare transilvănene.

Studiile lui Ion Breazu din revista „Cosânzeana” au fost atent radiografiate de critica literară, întrucât prin ele a readus în atenția publicului creația blagiană, intenția sa fiind justificată de dorința de a explica sensul adânc al poeziei și dramaturgiei blagiene, mai puțin înțeles atunci de intelectualitatea ardelenescă.

Ultimul capitol, mai redus ca pondere, este un medalion biografic, intitulat *Portret în timp*, în care sunt prezentate momentele deosebite care i-au marcat formația intelectuală. El a învățat să scrie și să citească în satul natal, a urmat studiile liceale la Blaj și la Orăștie, unde a obținut bacalaureatul în 1920, apoi s-a înscris la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității „Regele Ferdinand I” din Cluj, devenind licențiat în Limba și literatura română și Istorie, în 1924.

În timpul anilor de studenție i-a avut profesori pe Ion Lupaș, Sextil Pușcariu și Gheorghe Bogdan-Duică, pe ultimul urmându-l la catedră. Remarcat de profesorul Bogdan-Duică, Ion Breazu a fost recomandat pentru Școala Română de la Fontenay-aux-Roses, de lângă Paris,

⁸ Vezi Mircea Popa, *Ion Breazu*, în *Figuri universitare clujene*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2003, p. 171.

condusă de Nicolae Iorga, unde, între 1926-1928, își elaborează teza de doctorat *Edgar Quinet et les Roumains*, un adevărat barometru al vremurilor trecute.

După absolvirea facultății, Ion Breazu a fost redactor la săptămânalul clujean „Societatea de mâine”, arhivar suplinitor la Arhivele Statului din Cluj, apoi profesor suplinitor. A ajuns șef al secției bibliografice și al bibliotecii din cadrul Muzeului Limbii Române, precum și administrator al acestei instituții, între 1940-1945. Deși a fost numit asistent suplinitor la catedra de Lingvistică a profesorului Th. Capidan încă din 1931, iar în 1933 asistent provizoriu pe seminarul de Istoria literaturii române moderne a lui Sextil Pușcariu, Ion Breazu a obținut titlul de conferențiar la Facultatea de Litere clujeană abia la 1 februarie 1943, devenind în 1955 profesor, prin muncă asiduă și dăruire de sine. În același an, a fost ales șef al catedrei de Istoria literaturii române, funcție de care se va mai bucura doar trei ani, până la stingerea sa din viață, la 11 mai 1958.

Format în Universitatea clujeană, Ion Breazu a cinstit locul unde și-a întâlnit profesorii ce i-au devenit apoi mentori și colegi și a îndrăgit instituția în care, devenit el însuși profesor, și-a arătat priceperea de dascăl și bunătatea față de studenți, calitățile de cercetător ori înțelepciunea unanim recunoscută în relațiile cu colegii și prietenii. A cercetat atent literatura română, a scris pagini documentate despre teatru, despre presa din Ardeal, despre folclorul românesc sau despre universitatea unde și-a desăvârșit formația intelectuală și în care a format oameni de litere.

Caracterul original al lucrării se desprinde din faptul că am valorificat totalitatea scrierilor lui Ion Breazu, pe care le-am ordonat, sintetizat și interpretat, urmărind diferitele ipostaze ale activității sale: critic și istoric literar, editor, cronicar, folclorist și profesor universitar.

Resursele bibliografice sunt variate și ample, ilustrând caracterul documentar al tezei, în redactarea căreia am folosit studii de teorie și critică literară, dicționare, opera edită și inedită a lui Ion Breazu, articolele publicate în diferite ziare și reviste, cursurile universitare și documentele adăpostite în arhiva Breazu aflată la Muzeul de Istorie din Cluj-Napoca. Așadar, considerăm că noutatea subiectului, a temei este susținută de noutatea informațiilor desprinse din surse numeroase și din documente inedite.

Conchidem că activitatea lui Ion Breazu, prin tot ceea ce a întreprins pe tărâmul culturii noastre, trădează caracterul său de o finețe extraordinară, cultura bogată, rafinat conjugată cu simplitatea și bunul-simț ardelenesc, onestitatea rurală, patriotismul, devotamentul și dragostea față de trecutul nostru cultural și de adevărații creatori de univers ficțional de nivel european. Studiul nostru monografic îndeplinește, dincolo de funcția lui practică, o funcție afectivă, fiind străbătut de sentimentul recunoștinței față de omul de cultură Ion Breazu.

BIBLIOGRAFIE

I. Opera

A. În volume (cronologic)

Edgar Quinet et les Roumains, Paris, 1928.

Edgar Quinet și Dora d'Istria, în vol. *Închinare lui N. Iorga. Cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani*, tipărit sub supravegherea lui C. Marinescu, Cluj, Editura Institutului de Istorie Universală, 1931, pp. 63-72.

Michelet și românii. Studiu de literatură comparată, București, M.O., Imprimeria Națională, 1933.

Viața literară românească în Ardealul de după Unire, Cluj, „Minerva” - Institut de Literatură și Tipografie, 1934.

Bibliografia operelor lui G. Bogdan-Duică, în vol. *În memoria lui G. Bogdan-Duică*, antologie de N. Drăganu, cuvânt înainte de S. Pușcariu, Cluj, Tipografia Cartea Românească, 1935, pp. 37-80.

G. Bogdan-Duică, istoric și critic literar, în vol. *În memoria lui G. Bogdan-Duică*, antologie de N. Drăganu, cuvânt înainte de S. Pușcariu, Cluj, Tipografia Cartea Românească, 1935, pp. 19-36.

Michelet și românii. Studiu de literatură comparată, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1935.

Bio-bibliografia lui Gh. Bogdan-Duică. 1866-1934, Cluj, Cartea Românească, 1936, 45 p.

Matei Millo în Transilvania și Banat (1870), în vol. *Fraților Alexandru și Ion I. Lăpedatu la împlinirea vârstei de 60 de ani*, București, M.O. Imprimeria Națională, 1936, pp. 193-208.

***, *Povestitori ardeleni și bănățeni până la Unire*, antologie cu o prefață, glosar și note bio-bibliografice de Ion Breazu, *Biblioteca Secției Literare și Filologice a „Astrei”*, nr. 1, Cluj, Tip. Cartea Românească, 1937.

***, *Poezii patriotice*, culegere alcătuită de Ion Breazu și Ion Chinezu, Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra”, anul al 28-lea, nr. 247, 1938.

***, *Antologie românească*, Halle, Germania, 1938 (în colaborare cu Sextil Pușcariu).

***, *Din viața satului transilvănean. Culegere de povestiri din mai mulți autori, cu o precuvântare și însemnări bio-bibliografice*. Kolozsvár-Cluj, Editura Ziarului „Tribuna Ardealului”, 1942.

Die neuere rumänische Literatur Siebenbürgens, București, Editura Imprimeria Națională, 1943.

Lupta românilor din Transilvania pentru limbă, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1943.

***, *Mama, copilul și căminul familiar în poezia românească. Antologie*, cu prefață de Ion Breazu, Editura Secția biopolitică a *Astrei* și Institutul de Igienă și Biopolitică Cluj-Sibiu, 1943.

Literatura Transilvaniei. Studii, articole, conferințe, București, Editura Casa Școalelor, 1944.

Folclorul revistelor „Familia” și „Șezătoarea”. Bibliografie cu un studiu introductiv, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1945.

Curs de Istoria literaturii române moderne (Eminescu și Caragiale), curs litografiat, Universitatea Victor Babeș, Facultatea de Filologie, Cluj, 1950.

Studii de literatură română și comparată, volumul I, ediție îngrijită de Mircea Curticeanu, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1970.

Studii de literatură română și comparată, volumul II, ediție îngrijită, postfață, bibliografie și indice de nume de Mircea Curticeanu, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1973.

***, *De amicitia: Lucian Blaga – Ion Breazu corespondența. Addenda: Ion Breazu. Note de jurnal. Carte gândită și alcătuită de Mircea Curticeanu*, Cluj, Biblioteca Apostrof, 1995.

Universitatea românească „Regele Ferdinand I” din Cluj, ediție îngrijită și studiu introductiv de Vasile Pușcaș, Cluj-Napoca, Editura „Școala Ardeleană”, 2019.

B. În periodice (cronologic)

Al treilea opt, în „Societatea de mâine”, anul II, nr.51-52, 1925, pp. 888-889.

„*Astra*” *renăscută*, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 38, 20 septembrie, 1925, p. 655.

„*Astra*” și *studentimea*, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 34-35, 23-30 august, 1925, p. 608.

Aurelia Popa-Florian: „Valuri sufletești”, *Cartea Românească 1925*, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 42, 1925, pp. 756-757.

Cărți, reviste, ziare, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 18, 3 mai, 1925, p. 320.

Cărți, reviste, ziare, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 26-27, 28 iunie-5 iulie, 1925, p. 457.

Cărți, reviste, ziare, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 13, 28 martie, 1926, p. 244.

Citind revistele străine, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 40, 4 octombrie, 1925, p. 689.

„*Meșterul Manole*”. *Dramă în cinci acte de Lucian Blaga*, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 1, 1925, pp. 13-15.

O faptă culturală: sărbătorirea lui Z. Bârsan, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 19, 10 mai 1925, p. 340.

Opera clujeană la Cernăuți, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 26-27, 28 iunie - 5 iulie, 1925, p. 457.

Opera. Note pentru Lohengrin, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 11-12, 15-22 martie 1925, p. 206.

Operă – Teatrul – Conferințe – Cărți, reviste, ziare, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 11, 12 martie 1925, p. 207.

Problema învățământului, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 32-33, 9-16 august, 1925, p. 573.

Reforma cea mai necesară, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 11, 12 martie 1925, p. 207.

Rolul teatrului în societate, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 16-17, 1925, pp. 291-292

România la două expoziții internaționale, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 30-31, 26 iulie-02 august, 1925, p. 511.

Studentii la sate, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 26-27, 05-28 iulie, 1925, p. 456-457.

Serbarea zilei de 1 Decembrie, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 50, 13 decembrie, 1925, p. 873.

Teatru. Sărbătorirea maestrului Nottara, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 16-17, 19-26 aprilie 1925, p. 297.

Alexandrina Cantacuzino: O călătorie în America, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 13, 28 martie, 1926, p. 242.

Astra și basarabeni, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 35-36 29 august și 5 septembrie, 1926, pp. 589-590.

Antoine Meillet, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 18, 2 mai, 1926, p. 344.

Astra și literatura, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 37-38, 12-19 septembrie, 1926, pp. 612-613.

Cărți, reviste, ziare, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 23, 6 iunie, 1926, p. 427.

Cărți, reviste, ziare. Lucrările Institutului de Speologie din Cluj. Tomul I. Nr. 1., în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 24, 13 iunie, 1926, p. 444.

Cărți, reviste, ziare, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 25-26, 20-27 iunie, 1926, p. 467.

Cărți, reviste, ziare, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 33-34, 15-22 august, 1926, p. 565.

Cărămizi pentru Casa Scriitorilor, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 44, 31 octombrie, 1926, p. 469.

Concerte. Concertul coral Șt. Stoicescu, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 39-40, 26 septembrie și 3 octombrie, 1926, p. 637.

Concerte. Producția Conservatorului, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 23, 6 iunie, 1926, p. 428.

Concerte. Societatea filarmonică „Gheorghe Dima”: Întâiul ei concert, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 20, 16 mai, 1926, p. 384.

Conferințe. O ședință a secțiilor Astrei, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 43, 24 octombrie, 1926, p. 677.

Conferințe. A. Maior: Telegrafia și telefonie fără fir, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 17, 25 aprilie, 1926, p. 524.

Conferințe. Charles K. Webster: Liga Națiunilor, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 21-22, 23-30 mai, 1926, p. 409.

Confesionalismul, în „Societatea de mâine”, anul II, nr. 42, 1926, pp. 735-736.

Cosânzeana, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 3, 17 ianuarie, 1926, pp. 48-49.

Cu Astra la Zalău, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 39-40, 26 septembrie - 3 octombrie, 1926, p. 636.

Desvelirea bustului lui Coșbuc în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 27-28, 4 și 11 iulie, 1926, p. 491.

Expoziția Pictorului Nagy Istvan, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 19, 9 mai, 1926, p. 363.

General Atanasiu: Avram Iancu ca militar, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 12, 21 martie, 1926, pp. 224-225.

I. Lupas: Contribuțiuni la istoria ziaristicii românești ardelene, Sibiu, 1826, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 19, 9 mai, 1926, p. 363.

I.P.S. Episcopul Nicolescu: Activitatea religioasă și caritativo-socială a femeii, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 20, 16 mai, 1926, p. 385.

Ludovic Ciato. Problema minoritară, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 20, 16 mai, 1926, p. 385.

Minunata faptă culturală a „Extensiunii Universitare” – Din prilejul apariției broșurii „Extensiunea Universitară” de V.I. Bărbat și Fl. Ștefănescu-Goangă, în „Societatea de mâine”, anul III, nr.11, 1926, p. 198.

Pentru Muzeul Astrei, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 14-15, 21 martie, 1926, p. 282.

Pentru o „Antologie a scriitorilor ardeleni”, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 31-32, 1 și 8 august, 1926, p. 539.

Pictorul Ștefan Luchian, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 29-30, 18-25 iulie, 1926, p. 515.

Prietenii Dicționarului, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 16, 18 aprilie 1926, p. 305.

Publicațiile Astrei, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 25-26, 20-27 iunie, 1926, p. 467.

O școală de arte la Cluj, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 3, 17 ianuarie, 1926, p. 48.

Opera. Concertul simfonic al Operei, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 18, 2 mai, 1926, p. 345.

Opera. Florica Cristoforeanu, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 21-22, 23-30 mai, 1926, p. 409.

Sărbătoarea de la Blaj, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 27-28, 4 iulie și 11 iulie, 1926, p. 491.

Teatru. Frumoasa aventură. Comedie de Caillavet, R.de Flers și E.Rey, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 13, 28 martie, 1926, p. 244.

Teatru. În ajunul deschiderii stagiunii, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 37-38, 12 și 19 septembrie, 1926, p. 613.

Teatru. La închiderea stagiunii, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 21-22, 23-30 mai, 1926, p. 409.

Teatru. Regulus Cadoveanu, comedie în trei acte de Bisson, localizată de P. Gusti, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 17, 25 aprilie, 1926, p. 324.

Teatru. Repertoriul Teatrului Maghiar, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 39-40, 26 septembrie și 3 octombrie, 1926, p. 637.

Turnee artistice, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 23, 6 iunie, 1926, p. 428.

Un concert religios, în „Societatea de mâine”, anul III, nrele.14-15, 21 martie, 1926, p. 282.

+ Vasile Bogrea, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 37-38, 1926, p. 615.

Aspecte dureroase ale problemei demografice în Franța, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr. 13-14, 1927, pp. 268-269.

Campania împotriva comunismului – Frontul comunist din Franța, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr. 27-28, 10-17 iulie, 1927, p. 350.

Clasicism și romantism – „Le Grand Siecle” la Biblioteca Națională, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr.12, 1927, p. 129.

Cultul copiilor, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr.15-16-17, 1927, pp. 205-206.

Democrație și cultură, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr.6-7, 1927, pp. 79-80.

H.G. Wells și democrația, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr. 13-14, 3-10 aprilie, 1927, pp. 175-176.

Mustrearea lui Scotus Viator, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr. 29-30, 24-31 iulie, 1927, p. 366.

Opinia franceză și campania fordului Rothermere, în „Societatea de mâine”, anul IV (1927), nr. 37-38, pp. 448-449.

Primăvară-Romantism-Eroism, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr.23-24, 1927, pp. 316-317.

Probleme sociale: Democrație și cultură – Originile breslei la Români, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr. 6 -7, 13-20 februarie, 1927, p. 79.

Raporturile Franco-Române. Conferințele d-lui N. Iorga la Sorbona, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr. 8, 27 februarie, 1927, pp. 107-108.

Robert de Flers, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr. 33-34, 1927, pp. 404-405.

Cetatea universitară, în „Societatea de mâine”, anul V, nr.10, 1928, pp. 195-196.

Congresul Confederației internaționale a studenților, în „Societatea de mâine”, anul V, nr.16-17, 1928, pp. 297-298; nr.19, 1928, pp. 338-339.

Cronica literară: Meșterul Manole, drama în 5 acte de Lucian Blaga, în „Societatea de mâine”, anul V, nr. 1, 15 ianuarie 1928, p. 14.

Dare de seamă, în „Anuarul Institutului Național de Istorie”, publicat de Alex. Lapedatu și Ion Lupaș, profesori de Istoria românilor la Universitate, membri ai Academiei Române, vol. V, Cluj, Institutul de Arte Grafice „Ardealul”, 1928-1930, pp. 674-684.

O expoziție a Revoluției Franceze, în „Societatea de mâine”, anul V, nr. 5, 15 martie 1928, pp. 99-100.

O foaie volantă despre Ana Ipătescu, eroina revoluției din 1848 din București, în „Anuarul Institutului de istorie națională”, V, 1928-1930, pp. 520-524.

Problema literară a Ardealului în anul al zecelea, în „Societatea de mâine”, anul V, nr. 22-24, 1928, pp. 456-457.

Ante Festum, în „Societatea de mâine”, anul VI, nr. 6-8, 1 mai 1929, p. 129.

Anuarul Institutului de Istorie Națională IV (1926-1927), publicat de A. Lapedatu și Ioan Lupaș, București, 1929, în „Societatea de mâine”, anul VI, nr. 22-24, 1929, pp. 353-354.

20 Mai 1929, la Alba Iulia, în „Societatea de mâine”, anul VI, nr. 9-10, 15 mai-1 iunie 1929, p. 151.

Bucuria și tristețea unui Centenar, în „Darul vremii”, anul I, nr. 2, martie, 1930, p. 35.

Carol al II-lea, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr. 12, 15 ianuarie, 1930, p. 235.

Centenarul unei reviste de renume mondial: „Revue de Deux Mondes”, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr. 3, 1930, p. 46.

Cronica literară. Crăișorul, roman de Liviu Rebreanu, în „Darul vremii”, anul I, nr. 1, februarie, 1930, p. 19.

Discuții și recenzii. «Istoria literaturii române. Epoca Veche» de Sextil Pușcariu, «Istoria Românilor» de Dr. I. Lupaș, în „Societatea de mâine”, Anul VII, nr. 11, 1 iunie, 1930, pp. 224-225.

Donația „Virgil Cioflec”, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr.8-9, 1930, p. 174.

George Clemenceau, în „Ardealul tânăr”, anul I, nr 1, ianuarie 1930, pp. 15-21.

I. Lupaș: Istoria Românilor pentru clasa VII secundară, București 1929, Ed. Librăriei Socec, Ed. V, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr.11, 1930, p. 225

„Istoria literaturii române. Epoca veche”, de Sextil Pușcariu, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr. 11, 1930, pp. 224-225.

Obiceiurile junilor brașoveni, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr. 23-24, 1930, p. 452.

Paul Bataillard, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr. 23-24, 1930, pp. 452-453.

Romantism, naționalism, democrație, în „Ardealul tânăr”, anul I, nr 6-7, 15 martie-1 aprilie, 1930, pp. 165-170.

Sărbătoarea artei ardeleni, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr.23-14, 1930, p. 453.

Șase personaje în căutarea unui autor de Pirandello, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr. 23-24, 1930, p. 452.

Școala Română din Franța (Fontenay-aux-Roses), în „Boabe de Grâu”, anul I, nr. 6, august, 1930, p. 338

Adam Mickiewicz, profet al învierii Poloniei, în „Patria”, anul XIII, nr. 83, 16 aprilie, 1931, pp. 1-2.

Căminul ziariștilor ardeleni. Reflexii în marginea unei sărbători, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr.18, 1931, p. 346.

De la Genovena de Brabant la Măria Sa Puiul Pădurii, în „Patria”, anul XIII, nr. 110, 1931, p. 1.

H. Desprez în România, în 1846 (O călătorie necunoscută), în „Patria”, anul XIII, nr. 61, 63, 64 și 77, 1931.

Jurnalul de călătorie al lui Timotei Cipariu (1836), în „Patria”, anul XIII, nr. 116, 1931, pp. 1-2.

Nicolae Iorga – călătorul, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr. 10-11, 1-15 iunie, 1931, p. 241.

Note asupra lui Al. Davila, în „Patria”, anul XIII, nr. 41, 48, și 53, 1931.

Clasicii români comentați, sub îngrijirea lui N. Cartoian, Craiova, Ed. Scrisul, în „Dacoromania”, anul VII (1931-1933) București, Imprimeria Națională, pp. 376-379; și VIII (1934-1935) București, Imprimeria Națională, pp. 245-250.

O carte privitoare la raporturile italo-române în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr. 6-7, 1931, pp. 139-140.

Octavian Goga, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr. 20, 1931, pp. 391-392.

Pagini literare - Scrisori vechi, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr. 1, 15 ianuarie, 1931, p. 27.

Anuarul Arhivei de Folklor, în „Societatea de mâine”, anul IX, nr. 11-12, septembrie-octombrie, 1932, p. 182.

Croica lui Neculce în ediție nouă, în „Societatea de mâine”, anul IX, nr. 6, 1932, p. 94.

Discuții și Recensii. Cronică lui Neculce în ediție nouă, în „Societatea de mâine”, anul IX, nr. 6, aprilie, 1932, p. 94.

La comemorarea lui Hasdeu, în „Patria” anul XIV, nr. 234, 13 mai, 1932, pp. 1-2.

Scrisori vechi, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr. 1, 1931, p. 27.

Un proiect de confederație dunăreană, de la 1852, al lui Nicolae Bălcescu, în „Patria”, anul XIII, nr. 29, 5 februarie, 1931, p. 1

Virgil. I. Bărbat, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr. 19, decembrie, 1931, p. 363.

Senatul Cultural, în „Societatea de mâine”, anul IX, nr. 11-12, septembrie-octombrie, 1932, p. 166.

Sfârșitul lui Bălcescu, anul XIV, nr. 247, 251, 251 și 252, 1932.

Sir Walter Scott, în „Patria”, anul XIV, nr. 210, 1932, p. 1.

Teatrul Național din Cluj. (Cu o introducere asupra teatrului românesc din Ardeal până la Unire), în „Boabe de grâu”, anul III, nr. 1-2, 1932, pp. 23-39.

Teatrul țărănesc, în „Transilvania”, anul 65, nr. 1932, pp. 87-93.

Bălcescu ca erou social, în „Satul și școala”, anul II, nr. 5, ianuarie, 1933, pp. 129-136.

Eminescu, în „Gând românesc”, anul II, nr. 7-8, 1934, pp. 461-467.

George Bogdan-Duică, în „Gând românesc”, anul II, nr. 7-8, 1934, pp. 491-494.

Goethe: „Werther”, în „Societatea de mâine”, anul IX, nr. 4-5, 1932, pp. 53-54.

Ion Agârbiceanu, în „Gând românesc”, anul I, Nr.2, iunie, 1933, pp. 75-83.

Jules Michelet și Folklorul românesc, extras din *Anuarul arhivei de folklor II*, M.O., București, Imprimeria Națională, 1933, pp. 181-193.

Sfârșitul lui Iosif, în „Gazeta ilustrată”, anul II, nr. 9, 1933, pp. 171-172.

Literatura „Tribunei”. Proza, în „Dacoromania”, vol. VIII (1934-1935) București, Imprimeria Națională.

Un eloge roumain de la France, Les Roumanines et «Le Pleuple» de Jules Michelet, în „Revue de Transylvanie”, anul I, nr. 3, noiembrie-decembrie, 1934, pp. 273-286.

Mit și istorii, în „Gând românesc”, anul III, nr. 5-7, 1935, pp. 354-358.

Blaga, la „Pagini literare”, în „Gând românesc”, anul IV, nr. 5, 1936, pp. 327-328.

Gh. Bogdan-Duică, Eftimie Murgu, București, în „Dacoromania”, Vol. IX (1936-1938), București, Imprimeria națională, p. 342.

La littérature contemporaine en Roumanie, în „Revue internationale des études balkaniques”, Vol. IV, 1936, pp. 536-543.

Miron Suru, 1935 literar. Sinteză bio-critică, în „Dacoromania”, IX (1936-1938), București, Imprimeria Națională, pp. 538-539.

Mișcarea culturală. Însemnări, în „Ardealul tânăr”, anul IV, nr. 5, mai, 1936, pp. 327-328.

Necesitatea sistematizării și intensificării propagandei în cadrele „Astreii”, în „Transilvania”, anul 67, nr. 6, noiembrie-decembrie, 1936, pp. 21-27.

Realizări și perspective noi ale Astrei: Șoimii Carpaților, în „Gând românesc”, anul IV, nr. 8-9, august-septembrie, 1936, pp. 465-466.

Alexandru Lupeanu-Melin, în „Gând românesc”, anul V, nr. 11-12, 1937, pp. 624-625.

Astra și muncitorii, în „Transilvania”, anul 68, nr. 2, martie-aprilie 1937, pp. 98-103.

De „ziua Astrei”. Tâlcul zilei, în „Transilvania”, anul 68, nr. 3, mai-iunie, 1937, pp. 149-152.

Din activitatea „Astreii” culturale. „Astra” în regiunea secuizată și pe frontiera de Vest, în „Transilvania”, anul 68, nr. 6, noiembrie-decembrie, 1937, pp. 470-474.

Începuturile teatrului românesc în Ardeal, în „Gând românesc”, anul V, nr. 8-10, august-octombrie, 1937, pp. 472-476.

În legătură cu Titu Maiorescu și Duiliu Zamfirescu, în „Gând românesc”, anul V, nr. 5-7, 1937, pp. 354-358.

Sextil Pușcariu a împlinit vârsta de șaiszeci de ani..., în „Transilvania”, anul 68, nr. 1, ianuarie-februarie 1937, pp. 61-62.

Spicuri din activitatea despărțămintelor, în „Transilvania”, anul 68, nr. 5, septembrie-octombrie 1937, p. 414.

Sub semnul unificării sufletești, în „Transilvania”, anul 68, nr. 1, ianuarie-februarie 1937, pp. 44-45.

Carența elementului conducător rural, în „Transilvania”, anul 69, nr. 1, ianuarie-februarie, 1938, pp. 22-26.

Români cari nu vorbesc românește, în „Transilvania”, anul 69, nr. 2, martie-aprilie, 1938, pp. 84-87.

Străbătând despărțămintele, în „Transilvania”, anul 69, nr. 1, ianuarie-februarie, 1938, pp. 50-55.

Între Ioan Paul și Septimiu Albini (Trei scrisori inedite), în „Țara Bârsei”, anul X, nr. 4-6, iulie-decembrie, 1938, pp. 380-387.

O scrisoare a lui Ioan Popovici-Bănățeanu, în „Luceafărul”, anul IV, Seria II, nr. 5-6, mai-iunie, 1938, pp. 25-27.

Străbătând despărțămintele, în „Transilvania”, an 69, nr.2, martie-aprilie, 1938, p. 121.

Despre expoziția organizată de I Breazu, în „Transilvania”, anul 70, nr. 5-6, mai-iunie, 1939, p. 330.

Din activitatea „Astrei” culturale: Inaugurarea muncii de teren în ținutul Someș, în „Transilvania”, anul 70, nr. 3, mai-iunie, 1939, pp. 177-178.

Două decenii din viața Astrei (1919-1939), în „Gând românesc”, anul VII, nr. 7-9, 1939, pp. 365-376.

Două expoziții ale „Astrei” la Cluj. Expoziția „Astra în documente, cărți și imagini” Discursul d-lui Dr. N. Zigre, ministru al cultelor. Prezentarea expoziției de prof. Ion Breazu, secretar al „Astrei”, în „Transilvania”, anul 70, nr. 5-6, septembrie-decembrie, 1939, pp. 324-333.

Port, dans și cântec în programul „Astrei” (în marginea unui spectacol al despărțământului de Făgăraș), în „Transilvania”, anul 70, nr. 2, martie-aprilie, 1939, pp. 77-82.

Prezentarea expoziției de prof. Ion Breazu, secretar al „Astrei”, în „Transilvania”, anul 70, nr. 5-6, septembrie-decembrie, 1939, pp. 330-333.

Școala superioară țărănească a „Astrei” de la Șimleul-Silvaniei (județul Sălaj), în „Transilvania”, anul 70, nr. 1, ianuarie-februarie, 1939, pp. 49-55.

Un omagiu al Moldovenilor pentru Gheorghe Barițiu (1843), în „Transilvania”, anul 70, nr. 3, mai-iunie, 1939, pp. 132-134.

Versuri populare în manuscrisele ardelene vechi, în „Anuarul Arhivei de Folklor”, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională București, 1939, pp. 79-110.

Conferința președinților de despărțăminte și secțiuni ale Astrei, în „Transilvania”, anul 71, nr. 1-2, ianuarie-februarie, 1940, pp. 37-42.

Din activitatea „Astrei” culturale. Conferința președinților de despărțăminte și secțiuni ai „Astrei”, în „Transilvania”, anul 71, nr. 1-2, ianuarie-aprilie, 1940, pp. 37.

Transilvania - buletin de tehnică a culturii, în „Transilvania”, anul 71, nr. 1-2, ianuarie-februarie, 1940, p. 37.

Alecu Russo în Ardealul revoluționar la 1848, în „Transilvania”, anul 73, nr. 2, aprilie, 1941, pp. 122-132.

Elena Popea, în „Transilvania”, anul 78, nr. 4, aprilie 1941, pp. 328-329.

I.L. Caragiale și Transilvania, în „Transilvania”, anul 72, nr. 4, iunie, 1941, p. 304-310.

Iosif Hodoș, în „Transilvania”, anul 72, nr. 7, septembrie, 1941, p. 510.

Iosif Vulcan, în „Transilvania”, anul 72, nr. 9, noiembrie. 1941, p. 668.

Întoarcerea în patrie, în „Transilvania”, anul 73, nr. 9, noiembrie, 1941, p. 665.

Nicolae Buta, în „Transilvania”, anul 72, nr. 9, noiembrie, 1941, p. 666.

Poruncile ceasului de față, în „Transilvania”, anul 73, nr. 5-6, iulie-august, 1941, pp. 433-434.

Pr. Ioan Georgescu, în „Transilvania”, anul 72, nr. 9, noiembrie, 1941, pp. 668.

Vasile Alecsandri și Andrei Bârseanu, în „Transilvania”, anul 78, nr. 1, 1941, pp. 40-51.

Virgil Șortan, în „Transilvania”, anul 72, nr. 9, noiembrie, 1941, p. 667.

Alexandru Odobescu și Transilvania, în „Transilvania”, anul 73, nr. 12, decembrie 1942, pp. 932-938.

Aniversarea unui proces istoric, în „Transilvania”, anul 73, nr. 6, iunie 1942, p. 498.

Cultul lui Richard Wagner la români, în „Transilvania”, anul 73, nr. 5, mai 1942, pp. 381-393.

Două romane de I. Agârbiceanu (Jandarmul și Domnișoara Ana), în „Transilvania”, anul 73, nr. 4, aprilie, 1942, p. 313-318.

Duiliu Zamfirescu și Transilvania, în „Studii literare”, Vol. I, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1942, pp. 129-182.

Frontul spiritului, în „Transilvania”, anul 73, nr. 11, noiembrie 1942, p. 897.

Horia Teculescu, în „Transilvania”, anul 73, nr. 7-8, iulie-august 1942, p. 644.

Iosif Vulcan și Familia, în „Transilvania”, anul 73, nr. 10, octombrie 1942, pp. 775-781.

În loc de o cronică dramatică, în „Transilvania”, anul 73, nr. 1, ianuarie, 1942, p. 65.

Noi contribuții privitoare la pătrunderea junimismului în Transilvania, în „Studii literare”, Vol. I, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1942, pp. 213-223.

O carte despre Blaj, în „Transilvania”, anul 73, nr. 9, septembrie 1942, p. 733.

Un cuib de lumină, în „Transilvania”, anul 73, nr. 9, septembrie 1942, p. 732.

Cei 10 ani ai revistei Carpați, în „Transilvania”, anul 74, nr. 1, ianuarie, 1943, p. 83.

Concursul de teatru al Astei, în „Transilvania”, anul 74, nr. 5, mai, 1943, p. 400.

Contribuții la biografia lui Ion Codru-Drăgușanu, în „Studii literare”, Vol. II, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1943, pp. 216-223.

Despre valoarea etică a științei, în „Transilvania”, anul 74, nr. 6, iunie, 1943, p. 491.

Gazete și gazetari ardeleni, în „Transilvania”, anul 74, nr. 9-10, septembrie-octombrie, 1943, pp. 783-784.

Inițiative ardeleni în cultura românească, în „Transilvania”, anul 74, nr. 7-8, iulie-august, 1943, pp. 544-550.

Mustrea lui G. Coșbuc, în „Transilvania”, anul 74, nr. 2, februarie, 1943, p. 159.

N. Comșa, Episcopul Ion Inochentie Micu, în „Transilvania”, anul 74, nr. 7-8, iulie-august, 1943, p. 633.

Pietre de vad, în „Transilvania”, anul 74, nr. 3-4, martie-aprilie, 1943, p. 318.

Temeiurile populare ale literaturii române din Transilvania, în „Studii literare”, Vol. II, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1943, pp. 67-90.

Timotei Cipariu bibliofil, în „Transilvania”, anul 74, nr. 9-10, septembrie-octombrie, 1943, pp. 715-721.

Timotei Cipariu și Italia, în „Studii literare”, Vol. II, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1943, pp. 201-216.

Un gazetar erou: Valeriu Branisce, în „Transilvania”, anul 74, nr. 3-4, martie-aprilie, 1943, pp. 307-309.

Valeriu Pușcariu: Enciclopedia turistică a României X (1943), în „Transilvania”, anul 74, nr. 7-8, iulie, 1943, p. 634.

Actele Unirii de la 1918, în „Transilvania”, anul 75, nr. 1, ianuarie, 1944, pp. 95-96.

Centenarul lui I. Al. Lepedatu, în „Transilvania”, anul 75, nr. 6-7, iunie-iulie, 1944, pp. 487-488.

Centrul de studii și cercetări privitoare la Transilvania, în „Transilvania”, anul 75, nr. 1, ianuarie, 1944, p. 95.

De la P. Maior la O. Goga, în „Transilvania”, anul 75, nr. 6-7, iunie-iulie, 1944, pp. 490-491.

Documentele Revoluției din 1948, în „Transilvania”, anul 75, nr. 3, martie, 1944, pp. 266-267.

Două circulare ale Astei, în „Transilvania”, anul 75, nr. 4-5, aprilie-mai, 1944, p. 365.

Dr. Vasile Bologa, în „Transilvania”, anul 75, nr. 8-9, august-septembrie, 1944, pp. 137-138.

Dreapta cinstire a lui G. Coșbuc, în „Transilvania”, anul 75, nr. 8-9, august-septembrie, 1944, p. 137.

L. Blaga, Arca lui Noe, în „Transilvania”, anul 75, nr. 10-11, octombrie-noiembrie, 1944, pp. 371-377.

L. Rebreanu, în „Transilvania”, anul 75, nr. 8-9, august-septembrie, 1944, p. 136.

Literatura română din străinătate, în „Transilvania”, anul 75, nr. 2, februarie, 1944, p. 193.

Liviu Rebreanu, în „Transilvania”, anul 75, nr. 8-9, august-septembrie, 1944, pp. 736-737.

Mărturii culturale bihorene, în „Transilvania”, anul 75, nr. 6-7, iunie-iulie, 1944, p. 489.

Moartea lui Ghe. Sion, în „Transilvania”, anul 75, nr. 6-7, iunie-iulie, 1944, p. 486.

Panromânismul, în „Transilvania”, anul 75, nr. 3, martie, 1944, p. 199.

Pro Transilvania, în „Transilvania”, anul 75, nr. 8-9, august-septembrie, 1944, p. 136

Revue de Transylvanie, în „Transilvania”, anul 75, nr. 4-5, aprilie-mai, 1944, p. 366.

Succesul sistemului etimologic în Transilvania, în „Studii literare”, Vol. III, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1944, pp. 197-222.

Ștefan Cicio Pop, în „Transilvania”, anul 75, nr. 2, februarie, 1944, p. 192-193.

Ștefan Manciulea, biograf al lui Cipariu, în „Transilvania”, anul 75, nr. 3, martie, 1944, p. 275.

Transilvania cea mare, doua circulare ale Astrei, în „Transilvania”, anul 75, nr. 4-5, aprilie-mai, 1944, p. 365.

Gheorghe Moroianu, în „Transilvania”, anul 76, nr. 3-4, martie-aprilie, 1945, p. 98.

N. Cartoian, în „Transilvania”, anul 76, nr. 1-2, ianuarie-februarie, 1945, p. 99.

Reconstituirea vieții culturale românești a Clujului, în „Transilvania”, anul 77, nr. 1-4, ianuarie-aprilie, 1946, pp. 54-58.

Izvorul folkloric al baladei „Crăiasa zânelor” de Coșbuc, în „Studii literare”, anul IV, 1948, pp. 205-211.

Lamennais la românii din Transilvania, în 1848, în „Studii literare”, Vol. IV, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1948, pp. 176-197.

Slavici și Confuciu, în „Studii literare”, Vol. IV, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1948, pp. 58-88.

Turgheniev la românii din Ardeal, în „Studii literare”, Vol. IV, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1948, pp. 197-205.

Din problemele moștenirii literare. Cu prilejul reeditării lui Nicolae Filimon, în „Almanahul literar”, anul I, nr. 13, decembrie 1950, pp. 103-111.

Contribuții la studiul influenței lui Bălcescu în cultura română, în „Almanahul literar”, anul III, nr. 12 (37), decembrie 1952, pp. 117-128.

Gheorghe Barițiu, în „Almanahul literar”, anul III, nr. 5 (30), mai 1952, pp. 75-79.

I.L. Caragiale și problemele teatrului, în „Almanahul literar”, anul III, nr. 11, 1952, pp. 95-104.

Ion Pop-Reteganul, în „Almanahul literar”, anul IV, nr. 6 (43), iunie 1953, pp. 110-117.

Anton Pann în „Steaua”, anul V, nr. 8, 1954, pp. 49-56.

Gheorghe Lazăr, în „Steaua”, anul V, nr. 3, 1954, pp. 66-72.

Gheorghe Barițiu și patrimoniul popular, în „Studii și cercetări științifice”, Cluj, seria III, Științe sociale, anul VI, nr. 3-4, 1955, pp. 33-44.

Anton Pann, în „Steaua”, anul V (58), nr. 8, noiembrie, 1954, pp. 49-56.

Schiller la românii din Transilvania, în „Steaua”, anul VI (66), nr. 7, iulie, 1955, pp. 66-75.

Anton Pann în noi studii și ediții, în „Steaua”, anul VII, nr. 3, martie, 1956, pp. 70-78.

Contribuții la istoria teatrului românesc din Transilvania, în „Buletinul Universităților V. Babeș și Bolyai”, anul I, nr. 1-2, 1956, pp. 199-219.

Gheorghe Barițiu și mișcarea teatrală românească din Transilvania, în „Studii și cercetări de istoria artei”, anul III, nr. 1-2, 1956, pp. 225-236.

Un cântec eroic al vieții, în „Steaua”, anul VII (80), nr. 10, octombrie, 1956, pp. 82-85.

Amintirea doctorului Pavel Vasici, în „Tribuna”, anul I, nr. 1, 1957, p. 9.

Coșbuc și Lonfellow, în „Tribuna”, anul I, nr. 3, 1957, p. 8.

Fiul pădurarului, (Ion Agârbiceanu), în „Tribuna”, anul I, nr. 32, 1957, p. 6.

Hasdeu și patrimoniul popular, în „Tribuna”, anul I, nr. 28, 1957, p. 1.

Ion Agârbiceanu împlinește 75 de ani, în „Steaua”, anul VIII (91), nr. 9, septembrie, 1957, pp. 28-35.

140 de ani de la nașterea lui Gheorghe Barițiu, în „Tribuna”, anul I, nr. 4, 1957, pp. 1-2

Sărbătoarea teatrului maghiar, în „Tribuna”, anul I, nr. 41, 1957, pp. 11.

*

*** *Activitatea Secțiunilor literare științifice ale „Astrei”*, în „Transilvania”, anul 69, nr. 3-4, mai-august, 1938, p. 146.

***, *Activitatea despărțămintelor. Organizare și propagandă*, în „Transilvania”, anul 70, nr. 4, iulie-august, 1939, p. 223.

***, *Bibliografia periodicelor (1925-1926)*, în „Dacoromania”, V (1929-1930), București, Imprimeria Națională, pp. 549-554, VI (1931) București, Imprimeria Națională, pp.

537-645; VII (1931-1933) București, Imprimeria Națională, pp. 595-651; VIII (1934-1935) București, Imprimeria Națională, pp. 359-482; IX (1936-1938) București, Imprimeria Națională, pp. 450-638.

Semnate cu pseudonime și semnături speciale

B.

B., *Nicolae Buta*, necrolog, în „Gazeta Sibiului, an XI, nr.46, 1941, p.3.

*

B&B

B@B, *Cosânzeana, 20 iunie*, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 27-28, 1926, p. 480.

B@B, *Henriette Yhone Sthal: Voica, roman*, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 14-15, 1926, p. 282.

B@B, *Pentru o „Antologie a scriitorilor ardeleni”*, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 31-32, 1926, p. 539.

B@B, *Prietenii dicționarului*, în „Societatea de mâine”, anul III, nr.16, 1926, p. 305.

B@B, „*Rodica*” în vârtejul războiului, de *Constanța Hodoș*, ed. II, Ed. Socec și Comp., în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 11, 1926, p. 194.

B@B, „*Sărutul cel mai dulce*”, *povestiri de Sept. Popa*, *Biblioteca Dimineța, No. 46, 94 p.*, București, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 3, 1926, p. 43.

B@B, *Universul literar, 5 sept.*, în „Societatea de mâine”, anul III, nr. 37-38, 1926, p. 614.

*

Titus Bunea

Bunea, Titus, *Mustrarea lui Scotus Viator*, în „Societatea de mâine”, anul IV, nr. 29-30, 1927, pp. 365-366.

Bunea, Titus, *Congresul internațional al artelor populare*, în „Societatea de mâine”, anul V, nr. 14-15, 1928, pp. 264-265.

Bunea, Titus, *10 mai 1929, la Alba Iulia*, în „Societatea de mâine”, anul VI, nr.9-10, 1929, pp. 151-152.

Bunea, Titus, *Serbările jubiliare ale Universității din Cluj*, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr.21, 1930, p. 384-385.

Bunea, Titus, *Ante festum*, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr.7, 1930, pp. 129-130.

Bunea, Titus, *Actualități – Din problemele radiofoniei noastre*, în *Societatea de mâine*”, anul IX, nr. 8-9-10, iunie-iulie-august, 1932, p. 149.

Bunea, Titus, *Din problemele radiofoniei noastre*, în „*Societatea de mâine*”, anul IX, nr.8-9-10, 1932, pp. 149-150.

Bunea, Titus, *În legătură cu problema generației noi*, în „*Societatea de mâine*”, anul IX, nr.1-2, 1932, pp. 13-14.

Bunea, Titus, *Senatul cultural*, în „*Societatea de mâine*”, anul IX, nr.11-12, 1932, pp. 165-166.

Bunea, Titus: *130.000!*, în „*Societatea de mâine*”, anul X, nr. 10-11, 1933, pp. 191-192.

Bunea, Titus, *Presa populară ardeleană*, în „*Societatea de mâine*”, anul X, nr.6, 1933, pp. 123-124.

*

Cronicar

Cronicar, *B.P. Hasdeu*, în „*Societatea de mâine*”, anul IV, nr.35-36, 1927, p. 433.

Cronicar, *Comemorarea războiului pentru independență*, în „*Societatea de mâine*”, anul IV, nr.8, 1927, p. 112.

Cronicar, *Șezătoarea Ligii Culturale*, în „*Societatea de mâine*”, anul IV, nr.8, 1927, p. 112.

Cronicar, *Anuare școlare*, în „*Societatea de mâine*”, anul V, nr.10, 1928, p. 216.

Cronicar, *Călăuza studentului la Cluj*, în „*Societatea de mâine*”, anul V, nr.12-13, 1928, p. 256.

Cronicar, *Comemorarea lui G. Coșbuc*, în „*Societatea de mâine*”, anul V, nr.10, 1928, p. 214.

Cronicar, *Sărbătorirea unei poete: Elena Farago*, în „*Societatea de mâine*”, anul V, nr.10, 1928, p. 215.

Cronicar, *Serbările culturale de la Turnu Severin*, în „*Societatea de mâine*”, anul V, nr.11, 1928, p. 231.

Cronicar, *Ultima ediție a „Teatrului de vest”*, în „*Societatea de mâine*”, anul V, nr.19, 1928, pp. 349-350.

Cronicar, *Un capitol de istorie culturală a Ardealului: „Universitatea Daciei Superioare” de Onisifor Ghibu*, în „*Societatea de mâine*”, anul VI, nr.16-17, 1929, p. 248.

Cronicar, *Zece ani (1919-1929). Almanahul Societății Academice „Petru Maior” al Soc. pe Facultăți și Academii și al cercurilor studențești regionale din Cluj, Cluj, „Cartea Românească”, 1929*, în „*Societatea de mâine*”, anul VI, nr.12-13, 1929, p. 200.

Cronicar, *Bustul de la Șimleu*, în „*Societatea de mâine*”, anul VII, nr.17-18, 1930, p. 332.

Cronicar, *Iarăși manualele școlare*, în „*Societatea de mâine*”, anul VII, nr.5, 1930, p. 88.

Cronicar, *Spiritul nou de la Văleni*, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr.15-16, 1930, p. 304.

Cronicar, „*Prietenii Universității din Cluj*”, în „Societatea de mâine”, anul VII, nr.19-20, 1930, p. 360.

Cronicar, *Enescu la 50 de ani*, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr.16-17, 1931, p. 324.

Cronicar, *Elogiul lui Ladea*, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr.9, 1931, p. 234.

Cronicar, *Fază nouă în viața Teatrului și a Operei române din Cluj*, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr.1, 1931, p. 31.

Cronicar, *Însemnări teatrale*, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr.20, 1931, pp. 417-418.

Cronicar, *Liszt în România*, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr.1, 1931, p. 31.

Cronicar, *Sărbătorirea lui Enescu*, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr.20, 1931, p. 417.

Cronicar, *Să încurajăm munca artiștilor noștri*, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr.1, 1931, p. 31.

Cronicar, *Teatrul și Opera Clujului în agonie?*, în „Societatea de mâine”, anul VIII, nr.16-17, 1931, p. 234.

Cronicar, *Grigorescu*, în „Societatea de mâine”, anul IX, nr.8-9-10, 1932, p. 154.

Cronicar, *Octavian Goga, Doctor h.c. al Universității din Cluj*, în „Societatea de mâine”, anul IX, nr.2-3, 1932, p. 41.

Cronicar, *Paciurea*, în „Societatea de mâine”, anul IX, nr.8-9-10, 1932, p. 154.

Cronicar, *Cursuri pentru bibliotecari*, în „Societatea de mâine”, anul X, nr.3-4, 1933, p. 84.

Cronicar, *I.M. Rașcu, Cum se dezorganizează învățământul, București 1933*, în „Societatea de mâine”, anul X, nr.12, 1933, pp. 251-251.

Cronicar, *Reflecții la săptămâna cărții*, în „Societatea de mâine”, anul X, nr.6, 1933, p. 140.

Cronicar, *Sărbătorirea lui Wagner la Cluj*, în „Societatea de mâine”, anul X, nr.3-4, 1933, p. 84.

Cronicar, *Școala Română din Roma*, în „Societatea de mâine”, anul X, nr.1, 1933, pp. 16-17.

Cronicar, *Toni Bulandra*, în „Societatea de mâine”, anul X, nr.3-4, 1933, p. 84.

Cronicar: *Un medic confiscat*, în „Societatea de mâine”, anul XIV, nr. 3, 1937, p. 119.

*

C. Corespondența

***, *De amicitia: Lucian Blaga - Ion Breazu corespondența. Addenda: Ion Breazu. Note de jurnal. Carte gândită și alcătuită de Mircea Curticeanu*, Cluj, Biblioteca Apostrof, 1995.

Curticeanu, Mircea, *Studii și documente literare*, ediție îngrijită de Doina Curticeanu, prefață de Mircea Zăciu, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2002.

Corespondență, Alexandru Borza către Ion Breazu, p. 15.

Corespondență, Emil Petrovici către Ion Breazu, p. 16.

Corespondență, Sextil Pușcariu către Ion Breazu, p. 57, 58, 59,61-62, 62-63, 196-197, 206-210, 211-212.

Corespondență, Ion Breazu către I. Cucu, p. 73.

Corespondență, Ion Breazu către Gh. Bogdan Duică, p. 193-194.

Corespondență, Mihail Sadoveanu către Ion Breazu, p. 194.

Corespondență, Tudor Vianu către Ion Breazu, p. 194, 195.

Corespondență, N.Cartojan către Ion Breazu, p. 195-196.

Corespondență, Emanoil Bucuța către Ion Breazu, p. 196, 198-201.

Corespondență, Ion Chinezu către Ion Breazu, p. 202-203.

Corespondență, Bazil Munteanu către Ion Breazu, p. 205.

Corespondență, D. Roșca către Ion Breazu, p. 307.

Popa, Mircea, *Sextil Pușcariu și Muzeul Limbii Române*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2016.

Corespondență, Sextil Pușcariu către Ion Breazu, p. 357-358, 360.

Corespondență, Ion Breazu către Sever Pop, p. 358.

Corespondență, A. Bitary către Ion Breazu, p. 358-359.

Corespondență, G.Popa-Lisseanu către Ion Breazu, p. 359.

Corespondență, N. Georgescu-Tistu către Ion Breazu, p. 359.

Corespondență, C.Săteanu către Ion Breazu, p. 360.

Corespondență, Ion Breazu către Emanoil Bucuța, p. 362.

Corespondență, Th.Capidan către Ion Breazu, p. 362.

Corespondență, Dan Simionescu către Ion Breazu, p. 362-363.

Corespondență, Cornel Cârstoiu către Ion Breazu, p. 363.

Corespondența rămasă în manuscris (Arhiva autorului de la Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, din Cluj-Napoca)

Corespondență trimisă

Corespondență, I.B. către Bogdan Duică, 1928, în Dosarul nr. C1506.
Corespondență, I.B. către Em. Bucuța, 11.04.1930, în Dosarul nr. C1507.
Corespondență, I.B. către D-na Bucuța, 14.10.1946, în Dosarul nr. C1508.
Corespondență, I.B. către unul dintre profesorii lui de la Blaj, 16.XI.1925, în Dosarul nr. C1509.

Corespondență primită

Corespondență, Andișteanu? către I.B., două scrisori, în Dosarele nr. C1510, C.1511.
Corespondență, A. Banciu către I.B., o scrisoare, în Dosarul nr. C1512.
Corespondență, Gheorghe Biriș către I.B., o scrisoare, în Dosarul nr. C1514.
Corespondență, V. Băncilă către I.B., unsprezece scrisori, în Dosarele nr. C1515, C1516, C1517, C1518a, C1519, C1520, C1521, C1522, C1523, C1524, C1525.
Corespondență, Olimpiu Boitoș către I.B., o scrisoare, în Dosarul nr. C1526a.
Corespondență, M. Budimir către I.B., două scrisori, în Dosarul C1560, C1561.
Corespondență, Nicolae Buta către I.B., opt scrisori, în Dosarele nr. C1562, C1563, C1564, C1565a, C1566, C1566a, C1567a, C1568, C1569.
Corespondență, Aurel Buteanu către I.B., patru scrisori, în Dosarele nr. C1570, C1570a, C1573.
Corespondență, Nicolae Cartoianu către I.B., o scrisoare, în Dosarul nr. C1574.
Corespondență, Pavel Dan către I.B., o scrisoare, în Dosarul nr. C1576.
Corespondență, Richard P. Hette către I.B., patru scrisori, în Dosarele nr. C1577, C1578, C1579, C1580.
Corespondență, Eduard Herriot către I.B., o carte de vizită, în Dosarul nr. C1581.
Corespondență, Aurelia Pavel către I.B., în Dosarul nr. C1582.
Corespondență, Nicolae Iorga către I.B., trei scrisori, în Dosarele nr. C1583, C1583a, C1584.
Corespondență, Romul Ladea către I.B., o scrisoare, în Dosarul nr. C1586.
Corespondență, Jean Macillare către I.B., o scrisoare. În Dosarul C1587a.
Corespondență, I.Moga către I.B., două scrisori, în Dosarele C1588, C1589.
Corespondență, Sextil Pușcariu către I.B., șaptesprezece scrisori, în Dosarele C1590, C1591, C1592, C1593, C1594, C1595, C1596, C1597, C1598, C1599, C1600, C1601, C1602, C1603, C1604, C1605a, C1606a.
Corespondență, A. Valey către I.B., o scrisoare, în Dosarul C1607a.
Corespondență, T. Vianu către I.B., două scrisori, în Dosarele C1608a, C1609.
Corespondență, M. Sadoveanu către I.B., o scrisoare, în Dosarul nr. C1610.

Corespondență, Demostene Russo către I.B., o scrisoare, în Dosarul nr.C1611.

Corespondență, C. Rădulescu Motru către I.B., o scrisoare, în Dosarul nr.C1612a.

Corespondență, Dorin Popescu către I.B., patru scrisori, în Dosarele nr. C1613, C1614, C1615a, C1616.

Corespondență, Octavian Popa către I.B., trei scrisori, în Dosarele nr. C1617a, C1618, C1619.

Corespondență, Elena Popea către I.B., o scrisoare, în Dosarul nr. C1620a.

Corespondență, G. Oprescu către I.B., șapte scrisori, în Dosarele nr. C1621, C1622, C1623, C1624, C1625, C1626, C1627.

D. În manuscris. Arhiva autorului de la Muzeul de Istorie

Documentele se regăsesc în Fondul „Ion Breazu”, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, din Cluj-Napoca

Referat asupra prefetei volumului „Peregrinul transilvan” de Ion Codru Drăgușanu, în Dosarul nr. C1440/14.

Universitatea românească „Regele Ferdinand I” din Cluj (1919-1945), 104 pagini, în Dosarul nr. C1442.

Antologia povestitorilor români din Ardeal, în Dosarul nr. C1444c.

Gheorghe Barițiu, în Dosarul nr. C1445.

***, Notificare din partea Academiei Republicii Populare România, filiala Cluj, cu privire la publicarea lucrării *Conceptiile filosofice ale lui Gheorghe Barițiu*, trei pagini, în Dosarele nr. C1449, C1450.

P. Vasici, text dactilografiat, zece pagini, în Dosarul nr.C1452a.

Prefața la Nuvelele lui I. Slavici, douăsprezece pagini, în Dosarul nr. C1453.

***, Scrisoarea Editurii de Stat pentru Literatură către I.B. referitoare la primirea prefetei la ediția I. Slavici – „Nuvele”, în Dosarul nr. C1453a.

Literatura română contemporană din Ardeal, cincizeci de pagini, în Dosarul nr. C1454.

Ion Codru-Drăgușanu, în Dosarul nr. C1457.

Referat asupra prefetei volumului „Peregrinul transilvan” de Ion Codru Drăgușanu, 29.12.1955, în Dosarul nr. C1458.

Ideologia progresistă a generației ardelene de la 1848, text dactilografiat, paisprezece pagini, în Dosarul nr. C1467.

Romanele lui Goethe, în Dosarele nr. C1472, C1472a.

Panromânismul, în Dosarele nr. C1479a, b, c.

Generația noastră, treizeci și patru de pagini, în Dosarul nr. C1484.

Cuvinte introductive la Conferința Generația noastră, ținută la Orăștie în primăvara anului 1930 cu prilejul întâlnirii celei dintâi generații de absolvenți ai Liceului Aurel Vlaicu, opt pagini, în Dosarul nr. C1484a.

Cuvântare la dezvelirea bustului lui I.L. Caragiale, 14.04.1957 [adnotare: Nu s-a citit din pricina vremii nefavorabile], șase pagini, în Dosarul nr. C1485.

Cuvântare ținută la banchetul absolvenților – Secția română, 24.V.1957, în dosarul C1486.

Considerațiile unui istoric literar despre „Răzvan și Vidra”, în Dosarul nr. C1489.

Un debut memorabil, 12.03.1957 – despre debutul lui I.L. Caragiale cu opera „O noapte furtunoasă”, în Dosarul nr. C1490.

Aurel Ciupe, 15.X.1957, în Dosarul nr. C1491.

Cuvântare (ținută pe data de 25.IV.1957, cu ocazia vizitei făcute de T. Vianu la universitatea clujeană), în Dosarul nr. C1492.

Cuvântare ținută la dezvelirea bustului lui Coșbuc, 26.05.1957, în Dosarul nr. C1493.

Evocarea memoriei lui Liviu Rebreanu la Năsăud și Prislop, în Dosarul nr. C1494.

Conferințe inedite, La Cercul Studentesc Alba Iulia, nouă pagini, Cluj, 2 decembrie, în Dosarul nr. C1498.

Conferințe inedite, Cuvânt la Societatea Studențească, douăsprezece pagini, în Dosarul nr. C1499.

Conferințe inedite, Conferință, douăzeci și șase de pagini, în Dosarul nr. C1500.

Eduard Grenier, treisprezece pagini, în Dosarul nr. C1501.

Zaharia Boiu, Poezii, în Dosarul nr. C1505a.

II. Referințe critice

A. În volume (alfabetic)

Brad, Ion, *Dincoace de munți*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2008.

Brateș, Radu, *Oameni din Ardeal*, București, Editura Minerva, 1973.

Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, ediție și prefață de Al. Piru, București, Editura Minerva, 1982.

Cenușă, Mircea, *Lucian Blaga și Universitatea din Cluj*, Alba Iulia, Editura Școala Albei, 1995.

- Curticeanu, Mircea, *Studii și documente literare*, ediție îngrijită de Doina Curticeanu, prefață de Mircea Zăciu, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2002.
- Constantinescu, Pompiliu, *Literatura Ardealului, Scrieri*, București, Editura Minerva, 1972
- ***, *Din presa literară românească (1918-1944)*, ediție îngrijită, prefață și note de Eugen Marinescu, București, Editura Albatros, 1975.
- Fanache, V., *Întâlniri... (critică și istorie literară)*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1976.
- Ibrăileanu, G., *Sextil Pușcariu, critic și istoric literar*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1972.
- ***, *Istoriile literaturii române. Studii, eseuri, cronici*, antologie alcătuită de Irina Petraș, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2020.
- Matei, Pamfil, *Astra, Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1986.
- ***, *Muzeul Limbii Române și muzeiștii (1919-2019)*, ediție îngrijită și pref. de Eugen Pavel, Cluj-Napoca, Editura Scriptor, Argonaut, 2019.
- Pop, Dumitru, *Folclor literar românesc*, Cluj-Napoca, Litografia învățământului, 1957.
- Popa, Mircea, *Astra și Marea Unire*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2017.
- Popa, Mircea, *Figuri universitare clujene*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2003.
- Popa, Mircea, *Introducere în opera lui Agârbiceanu*, București, Editura Minerva, 1982.
- Popa, Mircea, *Ion Breazu – omul bun la toate sau adevăratul Eckermann*, în *Lucian Blaga și contemporanii săi*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2007.
- Popa, Mircea, *Mihai Eminescu contextul receptării*, Reșița, Editura Timpul, 1999.
- Popa, Mircea, *Popa Mircea 80. Mărturie literară. Activitate științifică. Corespondență primită*, ediție realizată de Maria Vaida Cluj-Napoca,, Editura Casa Cărții de Știință, 2019.
- Popa, Mircea, *Sextil Pușcariu și Muzeul Limbii Române*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2016.
- Popa, Mircea, *Uleiul din candelă*, Blaj, Editura Astra, 2009.
- Preda, Gh., *Activitatea „Astrei” în 25 ani de la Unire (1918-1943)*, Sibiu, Editura „Astrei”, 1944.
- Prodan, David, *Supplex Libellus Valachorum*, București, Editura Enciclopedică, 1998.
- Prodan, David, *Memorii*, București, Editura Enciclopedică, 1993.
- Pușcariu, Sextil, *Ce e românesc în literatura noastră*, Brașov, 1929.
- Pușcariu, Sextil, *Istoria literaturii române. Epoca veche*, Sibiu, 1930.
- Pușcariu, Sextil, *Memorii*, București, Editura Minerva, 1978.
- Ralea, Mihail, *Perspective*, București, Editura Literară a Casei Școalelor, 1928.

- Ralea, Mihail, *Scrieri*, Vol. 2, București, Editura Minerva, 1977.
- Sasu, Aurel, *Dicționar biografic al literaturii române. A-L*, vol. I, București, Editura Paralela 45, 2004.
- Slavici, Ioan, *Nuvele*, ediție îngrijită, cu un dosar și note de I. Pervain, R. Todoran și Maria Protase, prefață de Ion Breazu, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1958.
- T., C. [Teodorovici, Constantin], *Ion Breazu*, în *Dicționarul general al literaturii române*, coordonator general Eugen Simion, ediția a II-a revizuită, adăugită și adusă la zi, vol. I, A–B, București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2016.
- Vlad, Ion, *În labirintul lecturii*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1999.
- Vlad, Ion, *Lecturi constructive*, București, Editura Cartea Românească, 1975, pp. 386-391.
- Triteanu, Mihai, *Ion Breazu și Bibliografia „Dacoromaniei”*, în „Biblioteca și învățământul”, VIII, Cluj-Napoca, Biblioteca Centrală Universitară, 1984.
- Zaciu, Mircea, *Ca o imensă scenă, Transilvania...*, ediția a II-a, prefață de Ion Pop, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2018.
- Zaciu, Mircea, *Masca geniului*, București, Editura pentru literatură, 1967.

B. În periodice (alfabetic)

- Agârbiceanu, Ion, *Astra și revizionismul*, în „Transilvania”, anul 67, nr. 6, noiembrie-decembrie, 1936, p. 565.
- Agârbiceanu, Ion, *Comandamente ale zilei de azi*, în „Transilvania”, anul 70, nr. 5-6, septembrie-decembrie, 1939, pp. 306-310.
- Antonescu, Nae, *Corespondență Blaga - Breazu*, în „Steaua”, anul XLVII, nr. 4-5, aprilie-mai, 1996, p. 26.
- ***, *„Anuarul Arhivei de Folclor” I*, ediție publicată de Ion Mușlea, Cluj, Editura Cartea românească, 1932.
- C., M. [Curticeanu, Mircea], *Chestionar, Memoria Universității*, în „Echinox”, anul I, nr. 3, aprilie, 1969, p. 4.
- C., M. [Curticeanu, Mircea], *Scrisori către Ion Breazu*, în „Tribuna”, anul XVII, nr. 19, mai 1973, pp. 6-12
- Căprariu, Al., *Blaga. Corespondență inedită*, în „Tribuna”, anul IX, nr. 27, 8 iulie 1965, pp. 3-12.
- Căprariu, Al., *Ion Breazu. Cu Blaga la Paris, 19 aprilie 1928, Fontanay-aux-Roses*, în „Tribuna”, anul LXIX, nr. 2, 1965, pp. 4-5.

- Căprariu, Al., *Lucian Blaga. Corespondență inedită*, în „Tribuna”, anul IX, nr. 19, 13 mai 1965, pp. 5-15.
- Căprariu, Al., *Memoria poetului*, în „Tribuna”, anul XVII, nr. 19, 10 mai 1973, pp. 6-19.
- Căprariu, Al., Curticeanu, Mircea, *Lucian Blaga, inedit. Corespondență cu Ion Breazu*, în „Tribuna”, anul XVI, nr. 49, 7 decembrie 1972, pp. 4-11.
- Căprariu, Al., Curticeanu, Mircea, *Lucian Blaga, inedit. O scrisoare către Ion Breazu*, în „Echinox”, anul V, nr. 5, mai-decembrie 1974, pp. 34-38
- Căprariu, Al., Curticeanu, Mircea, *Lucian Blaga – inedit. Scrisori către Ion Breazu*, în „Echinox”, anul VI, nr. 1-2, ian.-febr., 1973, pp. 22-25.
- Cesereanu, Domițian, *Ion Agârbiceanu și criticul Ion Breazu*, în „Tribuna”, anul XXXII, nr. 25 (1644), 23 iunie 1899, p. 2.
- Cesereanu, Domițian, *Lucian Blaga și criticul Ion Breazu*, în „Minerva”, anul III, nr. 19, august 1992, p. 8.
- Chinez, Ion, *Raport despre activitatea Secției literară-filologice în anul 1936-37.*, în „Transilvania”, anul 68, nr. 4, iulie-august, 1937, p. 237.
- Cleja, Nicolae, *Ion Breazu. Nasc și în Mihalț oameni*, în „Astra blăjeană”, anul X, nr. 3 (36), septembrie 2005, p. 14;
- Clopoțel, I., *Chemarea noastră*, în „Societatea de mâine”, anul I, nr. 1, 12 aprilie 1924, Cluj, p. 5.
- Curticeanu, Mircea, *Un concurs universitar de altă dată (I)*, în „Echinox”, anul X, nr. 2-3, febr.-martie 1978, p. 31; (II), nr. 4, aprilie, p. 22; (III), nr. 5, mai, p. 22; (IV), nr. 6-7, iunie-iulie, p. 34; (V), nr. 8-9, august-septembrie, p. 34.
- Dascălu, Petre, *Vremuri grele - oameni pentru ele*, în „Transilvania”, anul 70, nr. 5-6, septembrie-decembrie, 1939, pp. 317-323.
- Fanache, V., *Componentele sincronismului literar*, în „Tribuna”, serie nouă, anul III, nr. 18 (1973), 2-8 mai 1991, p. 5.
- Froda, Scarlat, *Lucian Blaga: „În marea trecere”*, în „Adevărul literar și artistic”, anul 5, nr. 179, 11 mai 1924, p. 6.
- Hangiu Ion, *Dicționarul presei literare românești (1790-2000)*, București, Editura Institutului Cultural Român, 2004.
- Iorga, Nicolae, Scurtu, Ioan, *Restituiri: Începuturile literare ale lui Ion Breazu*, în „România literară”, anul XLIII, nr. 48, decembrie, 2011, p. 13.
- ***, *Lucian Blaga – scrisori către Ion Breazu*, în „Tribuna”, anul XI, nr. 46, 16 nov. 1967, pp. 4-18

- Moldovan, Dr.I., Bădilă, N., *Convocare*, în „Transilvania”, anul 70, nr. 4, aprilie, 1939, p. 193.
- Popa, Mircea, *Ion Budai-Deleanu și Erasmus din Rotterdam sau despre măiestria deghezării*, în „Manuscriptum”, nr.3, 1979, pp.73-80.
- Popa, Mircea, *Un fiu al Mihalțului: Ion Breazu*, în „Astra blăjeană”, anul X, nr. 3 (36), septembrie 2005, pp. 16-22.
- Preda, Gh., *Imperativele categorice ale vremurilor de astăzi*, în „Transilvania”, anul 70, nr. 5-6, septembrie-decembrie, 1939, pp. 301-305.
- Pușcariu, Sextil, *Grupări literare și idei politice*, în „Luceafărul”, anul XI, nr. 1, ianuarie, 1912, p. 21.
- Ralea, Mihail, D. *Lucian Blaga: „În marea trecere”*, în „Viața românească”, anul 16, nr. 5, mai 1924, pp. 296-298.
- Scurtu, Nicolae, *Începuturile literare ale lui Ion Breazu*, în „România literară”, anul XLIII, nr. 48, 2 decembrie 2011, p. 11;
- Suciu-Sibianu, Tr., *Convocare*, în „Transilvania”, anul 68, nr. 4, aprilie, 1937, p. 213.
- Șchiau, Octavian, *Un erudit fiu al plaiurilor bălgrădene. Profesorul Ion Breazu (1901-1958)*, în „Tribuna”, serie nouă, anul VIII, nr. 44 (2212), 31 octombrie-6 noiembrie 1996, p. 2.
- Ursa, Sever, *Profesorul Ion Breazu*, în „Cuibul visurilor”, anul XVII, nr. 1 (103), ianuarie 2013, p. 1.
- Vlad, Ion, *Ion Breazu și sfera „geografiei literare”*, în „Tribuna”, serie nouă, anul III, nr. 18 (1973), 2-8 mai 1991, p. 4.

C. Webografie

- Petraș, Irina, *Mircea Zăciu și „Transilvania gânditoare”* disponibil pe: <https://www.viataromaneasca.eu/revista/2018/10/mircea-zaciu-si-transilvania-ganditoare/>, accesat la data de 18 martie 2019.

III. Bibliografie generală

A. În volume (alfabetic)

- Asachi Quinet, Hermione, *Edgar Quinet avant L'exil*, Paris, Kalman Levy Editeur, Ancienne Maison Michel Levy Freres, 1887.
- Bălcescu, Nicolae, *La question économiques des Principautés danubiennes*, Paris, Garnier Frères, 1850.

- Bălcescu, Nicolae, *Istoria românilor sub Mihai Vodă Viteazul*, însoțită de o precuvântare și note de Al.I. Odobescu, București, Editura „Librăria Nouă”, Carol P. Segal, 1941.
- Blaa, Lucian, *Arca lui Noe – piesă în 4 acte*, Sibiu, Editura Dacia Traiană, 1944.
- Blaa, Lucian, *Elogiul satului românesc*, în Academia Română, *Discursuri de recepție*, LXXI, București, 1937.
- Blaa, Lucian, *Ceasornicul de nisip*, ediție îngrijită, prefață și bibliografie de Mircea Popa, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1973.
- Blaa, Lucian, *Opere*, vol. 1, *Poezii antume*, ediție critică și studiu introductiv de George Gană, București, Editura Minerva, 1982.
- Bucur, Marin, *Istoriografia literară românească*, București, Editura Minerva, 1973.
- Cioculescu, Șerban, *Viața lui I.L. Caragiale*, București, 1940.
- Costea, Șt. (coord.), *Istoria sociologiei românești*, București, Editura Fundației „România de mâine”, 1998.
- Dragomir, Silviu, *Avram Iancu*, București, Institutul de arte grafice România nouă, 1924.
- Dragomir, Silviu, *Ion Buteanu, prefectul Zarandului în anii 1848-49*, București, Editura Casa Școalelor, 1928.
- Lamartine, Alphonse de, *Histoire des Girondins*, Paris, Librairie Hatier, 1925.
- Michelet, Jules, *Légendes démocratiques du Nord. Pologne et Russie. Les martyrs de la Russie. Principautés Danubiennes. Madame Rosetti*, Paris, Kalman Levy Editeur, Ancienne Maison Michel Levy Freres, 1877.
- Michelet, Jules, *Le Peuple*, troisième édition, Paris, Comptoir des Imprimeurs-Unis, Hachette, Paulin, 1846.
- Popa, Mircea, Tașcu, Valentin, *Istoria presei românești din Transilvania*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1980.
- Rosetti, C.A., *Jurnalul meu*, ediție îngrijită și prefațată de Marin Bucur, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1974.
- Roth, Ștefan Ludwig, *Războiul limbilor în Transilvania*, Brașov, 1842.

B. În periodice (alfabetic)

- Bălcescu, Nicolae, *Cuvânt preliminar despre izvoarele istoriei românilor*, în „Magazin istoric pentru Dacia”, nr. 1, 1845.
- ***, *De pe Secaș. Cântece și strigături românești de cari cântă fetele și feciorii și strigă la joc, culese de Nicolae Pauletti din Roșia, în anul 1838. Date la tipar de Alexandru Lupeanu*, Blaj, 1927

- ***, *Studii literare*, vol. I, ediție îngrijită de D. Popovici, Sibiu, Tipografia Cartea Românească din Cluj, 1942.
- ***, *Studii literare*, vol. II, ediție îngrijită de D. Popovici, Sibiu, Tipografia Cartea Românească din Cluj, 1943.
- ***, *Studii literare*, vol. III, ediție îngrijită de D. Popovici, Sibiu, Tipografia Cartea Românească din Cluj, 1944.
- ***, *Studii literare*, vol. IV, ediție îngrijită de D. Popovici, Sibiu, Tipografia Cartea Românească din Cluj, 1948.